

PIUS FRANSOY

SI NO ET SALVEN LES DONES...

```
currentTasking.sleep();  
currentTasking.inputCombinationList = new  
currentTasking.inputCombinationList();  
currentTasking.sort();  
Iterator iterator = currentTasking.inputCombinationList.iterator(); iterator.next();  
while (iterator.hasNext())  
{  
    int position = currentTasking.currentTaskSeq - 1; position >= 0 && !found; position++;  
    Transition transition = activitySequence.get(position);  
    InputTask inputTask = (InputTask) transition.getOutputTask();  
    while (inputTask != null)  
    {  
        previousTaskMarking = getMarking(transition, previousTaskMarking);  
        currentTaskMarking.sort(Comparator.comparingInt((TransitionSet transitionSet)  
            -> transitionSet.getOutputIndex(), previousTaskMarking, currentActivityId));  
        outputIndex = previousTaskMarking.get(outputIndex).size() - 1; outputIndex++;  
        previousTaskMarking.get(outputIndex).contains(currentActivityId)  
            ? previousTaskMarking.get(outputIndex).size() == 1  
            : remove the set if it only contains currentActivityId  
        previousTaskMarking.remove(outputIndex);  
    }  
}
```

Meteorα

Pius Fransoy

Si no et salven
les dones...

Editorial
Meteorα

Si no et salven les dones...

© Pius Fransoy Molina, 2020

Reservats tots els drets d'edició per

© Editorial Meteora SL

Gran Via de les Corts Catalanes, 794, ent. 1a

08013 Barcelona

Tel. 93 265 56 54

www.editorialmeteora.cat

contacte@editorialmeteora.com

Primera edició: novembre de 2020

ISBN: 978-84-120603-8-6

Dip. Leg.: B.15764-2020

Disseny de la coberta: © Eduard Serra

Imprès a DC Plus, Sant Andreu de la Barca

SENSE L'AUTORITZACIÓ ESCRITA DE L'EDITOR, QUEDA RIGOROSAMENT PROHIBIDA, SOTA LES SANCIONS ESTABLERTES PER LA LLEI, LA REPRODUCCIÓ TOTAL O PARCIAL D'AQUESTA OBRA A TRAVÉS DE QUALSEVOL PROCEDIMENT MECÀNIC O ELECTRÒNIC, INCLOENT-HI LA REPROGRAFIA, LA DIFUSIÓ PER XARXES TELEMÀTIQUES I LA DISTRIBUCIÓ D'EXEMPLARS D'AQUESTA EDICIÓ MITJANÇANT LLOGUER O PRÉSTEC PÚBLICS.

SI NO ET SALVEN LES DONES...

—Ei, tu, Mamadou, que necessites res? Estàs massa callat!
Vols contestar?

En Rafael, funcionari del Centre Penitenciari de Mallorca, a Palma, observa el cos del jove que està immobilitzat en una cel·la del departament especial. L'hi han dut perquè s'havia barallat amb un company i, com que ja s'havia intentat autolesionar, està lligat de braços i cames amb cintes dissenyades perquè no facin mal ni en canells ni cames. El funcionari, que cada dues hores passa ronda, tanca enrabiad la porta en veure que el pres no li contesta.

—Ja t'ho faràs —li venta.

Just quan ha caminat tres passes, però, li pega un mal presentiment. Acostumat a veure interns lligats en aquell llit que està enclavat just al bell mig de la cel·la, ha trobat que hi havia alguna cosa que no anava com cal. Torna enrere i, sense obrir la porta, mira per l'espill, que va una mica dur. Veu el cos immòbil d'aquell jove alt i fort, i el torna a cridar.

—Mamadou, contesta, collons!

El silenci que segueix no li agrada gens i obre la porta tot avisant pel *walkie* el funcionari del búnquer que vigila les càmeres de seguretat. En Rafael s'apropa i el sacseja mentre el crida pel seu nom.

—Mamadou!

Ara ja sap que no parlarà mai més. Els ulls oberts i fixos com d'òliba ja no responen a res més que a la mort. Tot d'una, dona avis i demana que vinguin el metge i el cap de serveis. Quan arriben, l'únic que poden fer és certificar la defunció. Després, seguint els protocols, precinten la cel·la i avisen el jutjat de guàrdia tot notificant el decés. Llavors esperen neguitosos l'arribada de la jutgessa de guàrdia, del secretari i del forense.

El director de la presó es persona en el mòdul on s'ha produït la mort. Demana al metge de la presó què creia que li havia passat a en Mamadou. El metge li diu que han de parlar a banda. El director el veu preocupat.

—Què has vist? Que hi ha res lleig?

—Anem i li ho contaré.

El metge és un jovenet acabat d'arribar que encara té un cert respecte pel director i li parla de vostè.

—Aquest al·lot ha mort ofegat —explica.

—S'ha ennuegat menjant? —demana el director.

—No. No s'ha ofegat, l'han ofegat. Té senyals en es coll.

—Redéu! Vols dir que qualcú l'ha escanyat?

—És una possibilitat.

—No, això és impossible.

—Idò ja me dirà vostè com pot ser que un homo fermat de mans i peus s'hagi pogut ofegar tot sol...

.

Una hora més tard va comparèixer la comitiva judicial amb el metge forense, que va ser el primer d'entrar a la cambra. Va trobar el cos d'en Mamadou encara lligat. El forense va observar que el mort duia un cordó de cuir que li deixava una marca ben visible al voltant de tot el coll. El va fer deslligar i va demanar que el giressin. Quan ho van fer, el forense es va adonar que tal vegada havia errat en una primera impressió, ja que aquelles marques no se les podia haver fet

el mort. Va fer sortir tothom de la cel·la i va demanar un apart amb la jutgessa.

—Aina —la tutejava quan estaven sols—, crec que hauràs de demanar que vengui sa científica i que sa policia comenci una investigació. No m'agrada gens això que he vist.

Tot seguit li va exposar les seves primeres conclusions i la jutgessa de guàrdia va agafar el telèfon mòbil i va parlar amb el cap d'homicidis perquè iniciés el cas.

La jutgessa va ordenar la clausura de la cel·la fins a l'arribada de la policia científica i va voler parlar amb el director del centre. Li va exposar el fet i li va demanar que expliqués fil per randa el que sabia sobre aquell afer. Antonio Valdemoro, el director, no gens sorprès pel que li acabaven de dir, va cridar el cap de serveis responsable del Departament Especial perquè comunicés a la jutgessa tots els detalls que feien al cas. El director tenia notícia que havien hagut d'immobilitzar en Mamadou per un intent d'autòlisi després d'una baralla amb un altre resident, però no sabia gaire més. El cap de serveis tampoc no va aclarir gran cosa. En Mamadou duia en aïllament des de les deu del matí i l'havien trobat així a les cinc de la tarda, moment en què havien avisat la jutgessa. El cap de serveis, un andalús entrat a la cinquantena i una mica passat de pes, va afegir que li havien entrat el dinar i en Mamadou no havia volgut prendre res. Fins aquell moment no hi havia hagut cap incidència. Cada dues hores l'havia visitat un funcionari i quan havia arribat al Departament Especial l'havia visitat el metge del centre, que havia donat el permís perquè l'immobilitzessin. Abans, però, havia estat escorcollat i li havien tret totes les coses amb què es pogués ferir.

Ningú no va poder explicar què hi feia, aquell cordó de cuir, dels que serveixen per dur-hi un penjoll, al voltant del seu coll.

Al cap de tres quarts d'hora va arribar l'inspector Vendrell, d'homicidis, que va voler parlar immediatament amb la jutgessa i va ordenar que els seus homes comencessin la inspecció de la cel·la.

Defora feia fred. Aquell fred humit de Ciutat que sense renou va entrant fins al moll de l'os. La presó de Palma és als afores, fora vila, que es deia abans, just a tocar d'uns camps on començaven a florir els ametllers que llüien la seva blancor dins la nit amb mitja lluna, absolutament aliens a la situació que entre murs s'estava produint.

La ciutat en aquella hora vespertina mantenia el seu rum-rum quotidià amb cotxes amunt i avall, ignorants també de tota aquella història, el protagonista involuntari de la qual fa d'advocat a Ciutat de Palma, cap i casal mallorquí i de les Balears. Tot un seguit de casualitats i la seva innata tossuderia el duran a trobar-se just a l'ull de l'huracà.

Raimon Molina ha travessat la cinquantena. Havia tornat a la seva illa natal després d'un llarg període a Barcelona. Necessitava trobar-se a prop de la seva gent, de la natura, tornar a l'entorn que li era propi. Havia establert una relació d'amor-odi amb la gran ciutat. L'ofegava i alhora la necessitava per respirar, i això l'obsedia. Li calia alenar a fons, tornar als colors i les olors de fonoll, de figuera, de salnitre i de pineda. Olor de mar d'illa.

Maria, la seva dona, una oceanògrafa famosa que sempre està voltant per mig món, manté la residència habitual a Barcelona. Tots dos havien decidit donar-se un temps de separació amical. La seva relació, de fet, ja era esporàdica, tant per la feina d'ella com per la dispersió sentimental d'en Raimon. Tenen dos fills ja grans, un lligam que els fa, naturalment, mantenir un cert contacte.

Raimon Molina va estudiar dret i, com que el seu món li semblava petit i la universitat estava plena de grisos, als anys setanta es va dedicar a d'altres ocupacions: fer de músic de cabells llargs i cançó protesta, de mestre en una institució social d'un barri perifèric, d'anarquista moderat i pacífic, d'educador de carrer i, quan li ho permetien, d'amant de les dones. La conseqüència de tanta dispersió fou que va acabar la carrera quan ja feia la trentena. Per sort, la vida i la professió que va agafar i que li va permetre de viure, educador de carrer, el va doctorar en lleis molt abans que ho fessin

les anquilosades estructures universitàries d'on, cal dir-ho, només en va treure el títol.

Ara fa d'advocat, misser se'n diu a Mallorca, i dona classes esporàdiques a la facultat de dret de Ciutat. De tant en tant es deixa caure per Barcelona, que és on va fer-se gran en tots els sentits. La facultat li permet conèixer de prop les noves tendències, què pensa i què no pensa la gent jove, i Barcelona el deixa retornar a la melangia de la revolució que mai no va fer. Allà, hi té molts amics i amigues i sempre que hi va fa curt de dies.

Els fets que ens ocupen, però, van començar quan Rosa Galimany, una funcionària de presons amb qui Raimon Molina mantenia una relació, li va explicar que en el seu centre penitenciari hi encaixaria molt bé una persona amb coneixements jurídics per assessorar els interns sobre aspectes legals que els poguessin interessar. Que allà no hi havia juristes a bastament i que un voluntari els ajudaria molt. Per fer-la contenta, més que per consciència social, en Raimon va acceptar la proposta. De fet, acabava de deixar una feina de responsabilitat que l'havia tingut obsessionat tres anys i ara tenia més temps lliure i, pensat amb més repòs, entrar en el món de les presons era un al·licient que no es podia menysprear.

Així que, sense rumiar-hi gaire, va fer el munt de tràmits que calien per fer de voluntari a la presó. En Raimon recordava que aquells dies també havia passat per ca la seva filla, que era fisioterapeuta i osteòpata a Palma, perquè li fes petits retocs en aquell cos que començava a patir les conseqüències dels anys.

Quan li va explicar el fet a la filla, mentre li solcava els deteriorats músculs que encara li aguantaven el cos, ella el va advertir que no s'hi impliqués més del compte perquè, si ho feia, es podria buscar complicacions com gairebé sempre, va rubricar en to de mestra d'escola que renya l'alumne entremaliat. En Raimon li va prometre que seria prudent i que es dedicaria a la justa missió que li havien encomanat: informar els interns, tal com els anomenaven a la presó, sobre assumptes jurídics no penals.

Recordava les presons del temps d'educador i d'això en feia un munt d'anys. Cal travessar moltes portes abans d'arribar a lloc. A més a més, sempre que passes una porta has d'esperar que es tanqui perquè se'n torni a obrir una altra. És increïble el temps que es perd si s'ha d'anar molt endins del centre. De tot, però, el que més l'havia impressionat era el renou de les portes quan es tanquen i el fet de pensar que, per sortir, hauria de refer tot aquell enfilall de rescloses, sempre amb la por que no el deixessin sortir mai més.

La presó de Ciutat, que ara en diuen centre penitenciari, és relativament moderna i tot està força polit; no obstant això, feia una olor especial, d'home, de suor seca, barrejada amb lleixius i desinfectants. En l'època d'educador a Barcelona havia pogut visitar, als locutoris, alguns joves a la presó Model, ja molt deteriorada en aquells anys vuitanta, i l'olor sempre era la mateixa, ferum de mascle.

A cada cancel·la que passava —així s'anomenen en termes penitenciaris les portes que es van travessant—, un funcionari o funcionària revisava el passí. A la primera cancel·la es quedaven el seu carnet d'identitat, cosa que no li feia cap gràcia. Poruc com era, només li faltava trobar-se sense la seva poca identitat. Va observar que, en general, els funcionaris, vestits de blau però sense una polidesa exquisida, el miraven seriosos o així li ho va semblar, i amb una certa condescendència de perdonavides, com si pensessin: aquí tenim un altre esmaperdut d'aquests que creu que acabarà amb la misèria del món i en rehabilitarà uns quants. L'estereotip que s'havia fet dels funcionaris no era gaire positiu. El de presons és un cos força desconegut que té, com la presó mateixa, mala fama. Són aquestes contradiccions de la vida, tothom vol enviar gent a la presó, però ningú no en vol saber res.

No obstant això, com en tots els àmbits professionals, a presons hi ha bons funcionaris i també dolents. De fet, ell en va conèixer que eren uns professionals de dalt a baix i unes persones excel·lents. La qüestió és que, dissortadament, també n'hi havia de reprovables. Tots sabem que és molt més productiu ser dels dolents

que dels bons, i de dolents n'hi havia, pocs potser, però els pocs que hi havia feien molt de mal.

El primer dia es va trobar amb quinze personatges en silenci sepulcral que l'esperaven en una sala d'uns vint metres quadrats. Estaven estrets i se sentia la calor humana que desprenien quinze homes amb molta vida al damunt. No va costar gaire que comencessin a demanar coses. A alguns costava molt d'entendre'ls, entre altres qüestions perquè s'expressaven amb força dificultat i el seu relat en molts moments era massa subjectiu per saber què volien exactament. En alguna ocasió va pensar que estava fent més de psicòleg que d'advocat. Però allò que el va tocar més endins va ser els que eren allà per violència de gènere, perquè l'odi no els deixava veure la realitat i, amb ells, era molt difícil fer un raonament objectiu sobre qualsevol de les coses que demanaven.

Si en un principi va haver-hi un cert recel no exempt d'indiferència, a mesura que van passar els dies (hi anava un cop per setmana) aquest recel va anar desapareixent i aquells homes es mostraven més oberts. El grup va anar creixent fins que ja no hi va cabre més gent a la sala. En el fons, van acabar xerrant de tot i el dret va anar quedant enrere. Es va adonar que simplement volien passar les hores el millor possible i els devia semblar que aquelles dues hores els feien oblidar on eren.

I el que en un principi li feia basarda i por, per a en Raimon es va convertir en una sessió inajornable que li permetia retornar a un món, el de les persones que han tingut problemes amb la justícia, des d'un vessant molt diferent al que havia conegut de jove.

Un dia li van presentar n'Antonio, el director, un home d'uns quaranta anys, fort i cepat amb cara de jovenet. Era de la península, de Castella, però xerrava un mallorquí força acceptable i en Raimon ho va agrair. Li va explicar que feia forces anys que s'estava a l'illa i que s'hi pensava quedar, i per això havia après l'idioma. Val a dir que el va sorprendre que un funcionari de l'Estat vingut de fora tingués aquest concepte tan clar.

El director de la presó el va voler conèixer perquè li van parlar de l'èxit de les seves trobades setmanals amb els interns i volia saber com s'ho feia. Al cap i a la fi, el que volen els directors d'aquests centres és tenir entretingut el personal perquè això facilita la vida a tothom, funcionaris i presoners.

El director era una persona culta i ràpidament van congeniar. Li agradava el mar i a en Raimon, també. Quan podia, l'advocat agafava el llagut de fusta que havia comprat per un bon preu a un mariner retirat que ja no podia ni sostenir-se. Després d'incomptables tràmits i no poques baralles amb l'autoritat portuària, va aconseguir l'amarrador que el llagut tenia en el petit port de la Cala. La qüestió és que, des d'aquell dia i de tant en tant, tots dos sortien a fer una pescadeta que sempre acabava amb un bon sopar en algun restaurant o barutxo d'aquests que saben preparar el peix com en cap altre lloc.

Els maldecaps d'en Raimon van començar un dia en què, sortint de la presó, es va trobar amb Tomeu Vidal, metge forense i company d'escola en els cursos de batxillerat. Feia una tona d'anys que no es veien. Mallorca és petita, però alhora prou gran per no trobar-te amb algú si no vols. Va ser una sorpresa agradable, en Tomeu era un bon element, una mica reservat, però intel·ligent i bona persona. Es van abraçar amb el sentiment dels retrobaments que fan ganes.

—Què fas per aquí, bergant? —li va amollar.

—Venc a fer de voluntari un dia per setmana. I tu?

En Tomeu va arrufar el nas i, després de pensar-s'ho una mica, es va deixar anar.

—Un mal assumpte, Raimon, un pobre al·lot des Senegal, que hi ha deixat sa pell. Segons pareix, s'ha suïcidat...

El silenci que va seguir el va deixar sorprès.

—Què vols dir, que no ho veus clar?

—No res, no me faces cas, és que aquestes coses sempre me toquen. Mira que n'he vist, de morts, però sa mort de gent jove encara me remou. Bé, xerrem de coses bones. Te feia per Barcelona...

—Ja veus que no, he tornat i he retornat en es meu despatx, que na Xisca mantenia obert, i mos va prou bé.

—Raimon, me sap greu, però estic de guàrdia. Vaig en comitiva —una mica més lluny va veure la jutgessa i la secretària judicial— i he de partir. Que te pareix si quedam un dia per sopar i mos contam ses pardalades que mos toca fer?

—T'ho anava a proposar. Divendres en es bar Bosch?

—Allà seré cap a les nou.

I se'n va anar xino-xano cap al cotxe.

En Raimon va anar cap a la moto, una BMW K1000 que ja té vint-i-cinc anys, però que, com ell, encara tira i, vista sense gaire claror, encara llueix. De tornada cap a Ciutat no podia deixar de donar voltes a la trobada amb en Tomeu i el seu silenci. Tot d'una, però, li va venir a la memòria que no havia comparegut a la reunió amb els interns un jove del Senegal que hi solia anar i intervenir. La darrera vegada que es van veure s'havia quedat una estona fins que se'n va anar tothom i havia començat una conversa, com qui no vol la cosa, sobre determinats funcionaris que venien favors, entraven mòbils i altres cosetes, i demanaven favors sexuals a determinats presos. En Raimon no en va fer gaire cas, sobretot perquè el jove li va dir que, a ell, no l'havien tocat i que ho deia pel que havia sentit. Va pensar que, en un món tan tancat i endogàmic, les històries agafen dimensions novel·lesques, i que aquell intern, d'un altre país i d'una altra cultura, devia ser molt crèdul. També va pensar que, al nostre país, aquestes coses ja no passaven. Al capdavant, estàvem en un país civilitzat, oi?

• •

L'endemà, només entrar a la feina, Xisca Llompart, la seva companya de despatx i la persona que l'havia tirat endavant mentre ell era fora, cosa que li havia d'agrair molt, li va dir, tota esverada:

—Raimon, crec que mos han volgut entrar aquest vespre. He ficat sa clau en es pany i no hi havia manera de fer-la girar. Ha hagut de venir un ferrer i m'ha dit que es pany estava manipulats.

La va calmar dient-li que potser era algun lladregot que no sabia ni obrir portes, que si realment haguessin volgut entrar, ho haurien fet. Na Xisca no en va quedar del tot convençuda, tot i que el barri n'anava ple, de portes de pis forçades.

A les set de la tarda Raimon Molina surt del despatx, ben al mig de la Rambla, i envesteix cap al bar Bosch, just a tocar del Born, punt propici per trobar coneguts que sempre permeten fer una xerradeta i saber com continua la gent. Era divendres i havia quedat amb Tòmeu Vidal, el metge forense. Mentre feia una passejada abans de trobar-s'hi, va topar-se amb una vella amiga que feia anys que no veia.

—Catalina, sortosos es ulls que te poden mirar!

—Raimon, com estàs? Sí que és vera que feia temps que no mos vèiem!

Els seus ulls grossos i de negror intensa encara eren vius i per un moment es van encendre contents de la trobada.

—Això, ho hem de celebrar, què te pareix un cafetó en es Bosch, com en es vells temps?

Ella va dubtar un moment, els ulls se li van entristir de cop, però finalment va decidir que sí.

—Tenc molt poc temps.

—Vaja, però sempre serà millor que res.

Van entrar en el bar i ella, que el precedia, va anar fins al fons a buscar una tauleta mig amagada, ben allunyada de l'entrada.

Ell demana una Voll-Damm i ella, amb cara d'infant que fa una dolenteria, diu que també.

—Pes vells temps! —brinden tots dos amb l'escuma als llavis i l'amargor d'una bona cervesa a la gola.

En Raimon li explica que fa poc que ha tornat de Barcelona, que està fent d'advocat en el seu antic despatx i de voluntari a la presó. Na Catalina se'n riu i li diu que ja se li veia un cert posat de capellà. Li explica que té dos fills ja grans, però més petits que els d'en Raimon, 22 i 20 anys, i que ara ja no treballava.

Na Catalina, recordava en Raimon, havia fet biologia a Barcelona, com tants estudiants mallorquins d'aquella època, i tenia un bon cap. Tot d'una, en tornar a Palma, s'havia posat a fer feina en un dels laboratoris més importants i havia arribat a ser una investigadora important. S'havia casat amb un home de diners i aquí en Raimon li havia perdut la pista.

La tristor torna als ulls de la dona. No xerra del seu home i, quan en Raimon li demana per ell, diu que està bé i fuig d'estudi. Sembla nerviosa i sempre alerta de qui entra en el bar, com si tingués por d'alguna cosa o que algú la veiés. Tot d'una, no havia passat ni mitja hora, s'aixeca i diu que se n'ha d'anar. Fa el gest de fer-li una besada, però immediatament se'n desdiu.

En Raimon sap que té por i que no està tranquil·la, n'ha vist massa casos a la feina per no advertir que està davant d'una dona

maltractada i dominada pel marit. Ell l'agafa pel braç i molt suau-ment li diu que per què no passa un dia pel seu despatx, que li vol-dria presentar Xisca Llompart, la seva sòcia, que és experta en dret matrimonial i coneix molt bé tota la problemàtica de les dones.

—Raimon, per què m'ho dius això?

—Catalina, perquè t'aniria bé xerrar amb ella. Crec que te pas-sa qualque cosa a ca teva i seria bo que en xerrassis amb qualcú.

Na Catalina es fa l'ofesa i de cap manera reconeix el que li diu en Raimon. Ell no vol insistir-hi perquè sap que pot ser contrapro-ductent i, a més a més, ell és un home i, a ulls d'ella, no pot entendre el que realment li passa. En Raimon, veient que no se'n surt, li dona una targeta i li diu que, si s'ho repensa, truqui, només per xerrar, li reitera.

.

A les nou, amb puntualitat britànica, en Raimon veu arribar el seu amic.

—Què te pareix si anam en es Molinar a menjar un peixet?

Dit i fet, van cridar el primer taxi que va passar i li indicaren les senyes de Ca'n Tito. Allà donaran compte d'un parell de cap-rojos a la planxa i un vinet blanc ben fresc que els posarà contents. Van repassar la vida i el sopar els passà ràpid. A les postres, en Rai-mon li va demanar com anava el cas del senegalès.

—Tot plegat és ben estrany —diu Tomeu Vidal—. Tots es indicis diuen que l'han estrangulat, però, segons sa jutgessa, de ses càmeres que vigilen sa porta no es veu que entri ni surti ningú llevat des funcionari que el va trobar, tal com ell ho conta.

—No podia ser que canviassin sa gravació?

—Això estan investigant, però tot indica que és impossible en tan poc temps. Ses cintes les van requisar es mateix dia.

—Descartes un atac de cor o qualsevol altra malaltia?

—Sí, segur que va morir ofegat amb so cordó de cuir que portava lligat en es coll.

—Per què no l'hi van treure abans de lligar-lo?

—Es funcionaris diuen que no se'n van adonar, i pot ser cert. Era un al·lot de pell molt fosca.

El silenci entre tots responia a la incertesa i al desassossec que els produïa aquella història.

—¿T'imagines —va dir en Raimon— ses penúries que haurà passat aquest al·lot per arribar en aquesta illa nostra pensant en es somni europeu per acabar morint en una presó mentre es somnis s'havien fet miques només de trepitjar terra?

El gintònic just arran de la mar els va enterbolir una mica més i els ben disposà a començar el cap de setmana lluny de maldecaps.

En Raimon, però, més tard, ja en el llit de casa seva, no parava de donar-li voltes a la darrera conversa amb en Mamadou i amb les coses que, mig en castellà mig en francès, li havia comentat i de les quals ell havia fet tan poc cas. Ara volia recordar què li havia dit, creia que podia ser important per a la investigació. Però només en podia recuperar frases. Després de donar-li més tombs va decidir que aquell dilluns cridaria el director de la presó i li comentaria el poc que recordava.

Presa aquesta determinació, la son el va sorprendre gairebé sense adonar-se'n.

•

L'endemà de matí va trucar a la presó.

—Antonio?

—Toni.

—Perdona, és que com que te vaig conèixer com don Antonio Valdemoro ara se'm fa un poc estrany quan telefon a sa presó.

—Que passa res?

—Hauríem de xerrar. És sobre sa mort d'aquest al·lot des Senegal.

—Que en saps res, tu? Me pensava que això no havia sortit de dins sa presó.

—És que me vaig trobar en Tomeu Vidal, es forense, i m'ho va comentar; som amics. No t'ho vull explicar per telèfon. Què te pareix si quedam per dinar avui i en xerram?

—Molt bé, a les dues en es Pesquero.

—Au idò, Toni, fins més tard.

Un cop al despatx, en Raimon va comentar a na Xisca la trobada amb na Catalina i li va mostrar la preocupació que la seva amiga no es trobés en una situació de maltractament psicològic per part del marit. Na Xisca li va exposar, tal com ell també sabia, que si una persona no volia, era difícil que acceptés qualsevol ajuda.

El maltractament no és necessàriament violència física, tot i que s'hi sol arribar, però pot prendre altres formes que són més sibil·lines i que anul·len una persona fins a fer-la absolutament dependent de l'altra, a través de la humiliació constant i la degradació de tot el que fa. Quan la dona n'és conscient, ja no pot sortir d'aquest cercle dominador i cedeix i es denigra creient-se culpable de les situacions que el dominador li empelta.

En Raimon va pensar que hi havia de fer alguna cosa, però no sabia què ni com.

•

Cap al migdia va dirigir-se al Pesquero per trobar-se amb el director del centre penitenciari. Feia un dia esplèndid, amb un solet que escalfava l'ambient i permetia en ple mes de gener d'anar amb una jaqueta prima i, això sí, un mocador gran, peça que Raimon Molina duia des que havia estat cantautor frustrat els anys setanta.

Va caminar vora mar intentant recordar tot el que en Mamadou li havia estat explicant, en veu baixa i com si no fos cosa d'ell. Tot d'una va associar el mar al viatge que devia haver fet aquest jove per arribar a l'illa. ¿Per on hauria arribat, com havia arribat, en pastera, en un vaixell? Des de l'Àfrica o des de la península? Es va adonar que no en sabia res de res, d'aquell jove, i que segurament ningú en sabia gaire cosa més.

Va decidir que demanaria informació a Antonio Valdemoro, perquè en el fons li entrava una certa culpabilitat per no haver fet cas d'allò que el jove li havia dit, que, atès el que havia succeït, tenia la seva importància i valia la pena esmerçar-hi esforços.

Va anar cap a la barra del bar i va demanar una cervesa mentre esperava que arribés el director. En Toni, quan va entrar, va fer el mateix.

—Què feim, Raimon, què és això tan important que me vols comentar?

—Seu, que ja hi haurà temps.

Van badar una estona tot mirant la mar i en Raimon li començà a explicar la seva trobada amb en Mamadou. Li va dir que dissortadament no recordava totes les paraules, però que en definitiva va entendre que hi havia alguns funcionaris que venien telèfons i droga a canvi de diners i algun favor sexual. També li va dir que a ell no li havia semblat que ho digués molt convençut i que per això no n'havia fet gaire cas.

El director, amb posat seriós, va estar mut una bona estona. En Raimon també callava. Segurament en Toni valorava la situació i rumiava la resposta. Eren amics, però allò era professional i molt delicat.

Quan va parlar, el director li va demanar si podia confiar que aquella conversa no sortiria d'allà.

—Per suposat, Toni. Tens tot es meu respecte i imagín ses dificultats que tens de manejar a sa presó.

—De fa temps mos temem que siguin certes, aquestes acusacions. Són molts funcionaris i, tot i que posaria sa mà en es foc per moltíssims, sempre hi ha qualcú a qui no li basten els doblers o que du sa dolenteria aferrada. Però fins ara no hem estat capaços de trobar qui ni què. I no saps com m'agradaria de trobar-los.

—No n'has dit res a sa policia? Crec que es comissari pot entendre sa situació i al manco donar-te un cop de mà. Per ventura se li acut qualche manera d'enxampar-los.

—És arriscat i no en tenc cap prova, només són acusacions velades que no s'han pogut comprovar. Ningú vol quedar marcat per acusacions que no pot provar i manco en una institució tancada i endogàmica com sa presó.

—Però no te pots quedar sense fer res. Hi ha gent que en pot patir ses conseqüències si són certes ses acusacions.

—Raimon, no saps prou bé quin és s'entrellat des centre. Qualsevol acusació contra qualcú des col·lectiu des centre pot des-tapar s'olla des trons. Es sindicats demanaran proves i no les tenc.

—Podries demanar sa implicació des sindicats?

—Raimon, tu on has viscut tots aquests anys? Que no els coneixes, es des sindicat? Són com es polítics. Només actuaran si en treuen un rèdit o no s'embrutaran ses mans. Ells defensen, diuen, es treballadors, i fan es sord si hi ha qualque cosa bruta darrere. Diran que això és problema de sa direcció i de més amunt i que ja diran coses quan els presentem proves clares i diàfanes. I tot i així, no estaria segur que donassin suport a ses mesures a prendre.

—Idò, què penses fer? Quedar callat fins que passi qualque desgràcia o hi hagi qualcú que se'n vagi de sa llengo i tu quedis com un beneit que no s'ha assabentat de res?

El silenci es va tornar a imposar. Cap dels dos no volia tibar més la corda, però sabien que hi havia moltes coses en joc, entre elles la vida de més de mil persones tancades dins el centre. Ja prou feixuc és viure tancat a la presó com perquè algú més fort i amb galons t'ho faci més insuportable.

Acabat el dinar es van acomiadar amb un cert malestar. Ni l'un ni l'altre es van sentir còmodes amb la conversa mantinguda. En el fons, tots dos sabien que no tenien tota la raó i que calia trobar una solució al problema que se'ls havia plantejat.

•

En Raimon no deixava de pensar en el que li havia explicat en Mammadou i no estava disposat a oblidar aquell assumpte. Coneixia el cap

d'homicidis, Armando Ferragut, un home gran a punt de jubilar-se, mallorquí de l'interior, que havia tornat a l'illa després d'ocupar diversos càrrecs a la península. Com que suposava que la brigada que comandava duia el cas d'en Mamadou, va decidir anar-lo a veure.

N'Armando era un home grassonet, ja calb i amb un bigoti de morsa que li tapava completament els llavis la qual cosa feia la impressió que, tot i sentir-li la veu, no parlava pas ell. Era sorrut i calmat. Deixava que l'interlocutor xerrés fins a la desesperació, ja que al principi no obria boca. Era la seva tècnica per saber com era la gent. Segurament a través de les paraules de l'altre volia descobrir què s'amagava darrere de la persona que tenia al davant. S'havien conegut a Barcelona, els anys setanta, quan en Raimon feia d'educador de carrer i Armando Ferragut era inspector en una comissaria de Gràcia. En Raimon anava a veure'l quan detenien algun dels nois que ell tutelava i això passava força sovint. Parlar castellà amb l'accent mallorquí els va delatar i n'Armando, com que segurament enyorava la seva llengua, li va xerrar en mallorquí. Sense arribar a una gran amistat, el comissari era uns deu anys més gran que ell, sí que s'apreciaven mútuament, fet que sobretot va anar en benefici dels nois del Carmel on en Raimon feia d'educador.

L'advocat Molina el saludà i contà per què l'havia anat a veure.

—Ara te fots a detectiu tu? —li va engaltar, mig rient, després d'haver escoltat pacientment tot el que en Raimon duia al pap—. Sa presó és gairebé un terreny vedat per a noltros. Només sa direcció des centre mos pot demanar d'entrar en qualque tema que hagin cregut que és delictes. De tota manera, sobre ses presons s'han escrit moltes coses, sa majoria incertes. Ara bé, és vera que d'una manera o altra sempre hi ha personatges que s'aprofiten de sa situació i en volen treure rèdit. T'he de dir, i això és confidencial, que sobre sa mort d'aquell al·lot no hi ha cap indicati que sigui un assassinat o un homicidi, llevat que resulta gairebé impossible que no ho hagi estat. O sigui que estam davant d'un misteri que provarem de resoldre. Com que he de tornar a xerrar amb so director, ja miraré de sebre què en pensa.

Fosquejava quan en Raimon va sortir de comissaria. Va anar caminant sense deixar de rumiar sobre les converses que havia tingut tant amb n'Antonio com amb el comissari Ferragut. Una veueta interior li deia que ho deixés estar, que no s'havia de posar en embolics, que no sabia ni per on començar, que ja tenia prou feina amb el despatx, però hi havia un dimonió que l'empenyia a seguir, a anar a fons. Trobava que la feina de misser era monòtona i des que havia tornat encara no li havia arribat cap cas engrescador, i ell necessitava complicacions, no se sabia estar quiet.

Mentre anava cap al despatx, al Born es va trobar amb tot una bona munió de gent amb pancartes que demanaven la llibertat dels presos polítics catalans. Ell s'hi va afegir.

Va arribar al despatx més calent que en Barrufet, les converses amb la gent de la manifestació el van encendre encara més.

A banda, però, de manifestar-se ell, no hi podia fer gran cosa. Els polítics seguirien empresonats i el poder judicial fent de les seves. Dissortadament la dreta més rànica havia despertat i tocava a someient, resumia, perquè veia perillar els seus lucratiu negocis a l'empара de governs corruptes.

Va atendre un parell de visites, qüestions civils. Una sobre una herència i una altra sobre un divorci que va passar a na Xisca, més bregada en aquest tipus de dret. Li agradava el dret penal, la seva experiència a Barcelona l'havia dut a tractar la delinqüència de baixa intensitat i coneixia bé aquest entorn i les singularitats dels jutjats, on es movia força bé.

A dos quarts de nou va decidir que era hora d'anar a sopar. Va tancar el llum i va veure que na Xisca ja no hi era. Va tancar la porta del despatx i se'n va anar de dret cap a casa.

Pel camí, li va venir a la memòria que l'endemà havia d'anar a la presó a la seva sessió setmanal amb els reclusos. Aprofitaria per veure si podia parlar amb algun dels companys d'en Mamadou que també havien anat algun cop a l'aula.

Un funcionari de la presó de Palma troba un pres, de nom Mamadou, mort en circumstàncies estranyes. Raimon Molina és advocat i fa de voluntari en aquesta presó assessorant legalment els interns. El seu amic Tomeu Vidal, metge forense, li comenta un seguit de dubtes sobre la mort de Mamadou, el jove senegalès arribat a Mallorca clandestinament. Precisament, aquest intern havia parlat amb Raimon sobre casos d'abusos i corrupció dins la presó.

A partir d'aquesta mort, Raimon Molina es veurà immers en un seguit de trames delictives paral·leles que, juntament amb Xisca, la seva col·lega de bufet, i Elena, una ex militar víctima d'assetjament masclista, miraran de resoldre, assumint uns riscos que, per la presència d'organitzacions criminals molt poderoses, els portaran al límit de la seva capacitat i sovint hauran de posar en joc les seves pròpies vides.

Si no et salven les dones... ens dibuixa una Mallorca molt diferent del paradís geogràfic al qual la solem associar i ens fa un retrat d'una societat i d'una illa que només podran reconèixer els que treballen cada dia per mantenir la seva dignitat.

www.editorialmeteora.cat

Meteorα

PVP 19,00 €